

Statenvragen aan het college van GS

Mestinstallaties en de Brabantse waterkwaliteit

's-Hertogenbosch en Uden, 20 augustus 2017

Geacht College,

Op 18 augustus jongstleden ontsnapte een grote hoeveelheid ammonium vanuit de mestverwerker Den Ouden in Helmond op de Aa. Waarschijnlijk dankzij tijdig ingrijpen door het waterschap is grote ecologische schade, zoals massale vissterfte, ditmaal voorkomen. Een jaar geleden nog stierven honderdduizend vissen in de Aa door een lozing vanuit mestverwerker Eraspo in Asten-Heusden. Twee jaar geleden waren er flinke overschrijdingen vanuit Aquapurga in Heeswijk-Dinther.

Onze beide fracties hebben destijds Statenvragen gesteld, uit zorg voor de effecten op natuur en gezondheid. Gesproken is over lessen die zouden zijn geleerd vanuit de eerdere incidenten.

Mestverwerkende installaties lozen grote hoeveelheden water op riool en de Brabantse wateren. De provincie heeft als taak om de kwaliteit van het oppervlaktewater, en daarmee de natuur, te beschermen. Zo ook de economie; Brabantse wateren worden steeds meer ontsloten voor recreatie. Incidenten met mestverwerkers raken de provincie dus op meerdere manieren.

De fractie van GroenLinks en de SP stellen uw College daarom de volgende vragen:

1. Hoe frequent is het toezicht op mestverwerkende installaties die lozen op oppervlaktewater of riool in Brabant? Hoe vaak komen overschrijdingen voor?
2. Vorig jaar werd in antwoord op Statenvragen naar aanleiding van het lek bij Eraspo aangegeven dat na het onderzoek naar de oorzaak van het lek mogelijk verdere maatregelen genomen zouden kunnen worden en dat tevens de rapportage aan PS kenbaar gemaakt zou worden.
 - Is deze rapportage inclusief uw beoordeling daarvan inmiddels beschikbaar en kunt u deze aan PS kenbaar maken? Zo nee, waarom niet?
3. Mestverwerker Eraspo hoefde destijds geen boete te betalen, zo oordeelde waterschap Aa en Maas. Hij heeft namelijk 'allerlei maatregelen getroffen om dit soorten incidenten in de toekomst te voorkomen'.
 - Zijn er naar aanleiding van het onderzoek bronmaatregelen genomen om lekken te voorkomen? Zo ja, welke en zo nee, waarom niet?
 - Zijn deze maatregelen inmiddels gemeengoed bij het verlenen van lozingsvergunningen vanuit mestverwerkers?
4. Maatschappelijke effecten en kosten zijn hoog van incidenten met mestverwerkers.
 - Worden de door de overheid gemaakte kosten voor ingrijpen en schoonmaken verhaald op ondernemers waarbij zich dergelijke incidenten voordoen?
 - Zijn hierover heldere afspraken tussen de verschillende overheden in Brabant?
 - Is dit gebeurd bij Eraspo en gaat dit gebeuren bij Den Ouden?
5. In Brabant worden wateren steeds vaker recreatief ontsloten, met medewerking van de overheid. Denk aan De Dommel, Dynamisch Beekdal, de Mark, Kanaalpark en Park Zuid-Willemsvaart.

- Kunnen wij een overzicht krijgen van de lozingsvergunningen per water waarop recreatie plaatsvindt?
 - Welke overheid is verantwoordelijk voor het wijzen op/meenemen van de (individuele en cumulatieve) risico's vanuit installaties met een lozingsvergunning wanneer een water (verder) recreatief wordt gebruikt en ontwikkeld? Hoe vindt communicatie daarover plaats tussen provincie, waterschap en gemeenten? Hoe worden de risico's op natuur, milieu en gezondheid vervolgens meegenomen in planontwikkeling en in monitoring, toezicht en handhaving?
6. De provincie is verantwoordelijk voor het behalen van de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW).
- Kunnen wij een overzicht krijgen van de lozingsvergunningen op de wateren waarin volgens de KRW de oppervlaktekwaliteit, biologie en fauna (stand van vissen en andere waterdieren) nog niet voldoende of goed is?
 - Welke overheid is verantwoordelijk voor het wijzen op/meenemen van de (individuele en cumulatieve) risico's vanuit installaties met een lozingsvergunning wanneer de kwaliteit van een water al 'onder de maat' is volgens de KRW-normering? Hoe vindt communicatie daarover tussen provincie, waterschap en gemeenten plaats? Hoe worden de risico's vervolgens meegenomen in monitoring, toezicht en handhaving?
7. Volgens waterschap Aa en Maas had veel ecologische schade en schoonmaakkosten voorkomen kunnen worden als Den Ouden deze calamiteit tijd had gemeld.
- In hoeverre zijn bedrijven verplicht dergelijke calamiteiten (tijdig en volledig) te melden? Wat zijn de consequenties als dit niet gebeurt?
8. Twee jaar geleden luidden zes waterschappen de noodklok over het ontbreken van een uniform lozingsbeleid voor mestverwerkingsinstallaties en de borging in nationaal waterbeleid.
- Welke stappen hebben Rijk, provincies, gemeenten en waterbeheerders sindsdien genomen om te komen tot een dergelijk uniform en beter geborgd beleid? Welke stappen is de provincie voornemens om vanaf nu te nemen, bijvoorbeeld richting de formerende partijen/nieuwe regering?

Bij voorbaat dank voor de beantwoording.

Met vriendelijke groet,

Namens de fractie van GroenLinks

Hagar Roijackers

Namens de fractie van de SP

Maarten Everling